

Náš List

Neodvisno politično glasilo za Slovence

Izhaja vsako soboto, ako je ta dan praznik, pa dan poprej. Velja za celo leto 8 K, za pol leta 4 K, za četrt leta 2 K. — Naročnina se plačuje vnaprej, na naročbe brez istočasno vposlane naročnine se ne ozira. — Posamezne številke po trafikah po 10 vin. brez priloge, s prilogo po 16 vinarjev.

Z mesečno prilogo

Slovenska Gospodinja

Dopisi naj se pošiljajo na naslov: Uredništvo „Našega Lista“ v Ljubljani. Rokopisi se ne vračajo. — Upravništvo je v Kamniku, kamor naj se izvoli pošiljati naročnino in reklamacije. — Oglasi se računajo tristopna petit-vrsta po 12, 10 in 8 vin. za 1-, 2- oz. 3krat, za večkrat izdatno znižane cene.

Vsebina: Prvi nastop v kranjskem deželnem zboru. — Še eno naše narodno vprašanje. — Politične vesti. — Iz slovenskih dežel. — Kranjsko: Zasedanje deželnega zbora. — Razno. — Književnost. Podlistek: Begunci.

Prvi nastop v kranjskem deželnem zboru.

Javnost je nestrpno pričakovala prve seje kranjskega deželnega zbora. Prepričana je bila, da se je deželni predsednik baron Schwarz ne bo udeležil, ker ne more imeti tako drznega čela kot predstavitelj nam Slovcem tako sovražnega vladnega sistema, da si bo upal pogledati zastopnikom slovenskega ljudstva v edinem slovenskem parlamentu, ki ga imamo, v obraz.

Prišel pa je le. Sprejelo se ga je kakor zasluži. Ni se mu dejansko pokazalo vrata, ampak z besedami: kot načelnik vlade ni za te več prostora na tem mestu. Pojdi! Schwarz ni šel, ampak skušal celo zagovarjati zadnjo klobučo Slovcem s stališča, da ni kršil zakona. Ali se zakon le takrat krši, kadar kak paragraf prepoveduje to storiti? Nihče si ne more predstavljati, da bi se zakon ne kršil v tem slučaju, kajti v ustavnem življenju morajo imeti različne institucije svoje ozire in če se teh ne spoštuje, potem je to kršenje najnavadnejših pravic ustave.

Pa kaj Slovenci! Državni osnovni zakoni imajo lep paragraf devetnajsti, na podlagi katerega se Nemcem več dovoljuje nego jim gre, nasproti Slovcem se ga pa ne samo enkrat, dvakrat, ampak neprestano krši in tudi vemo, da se bo našel ne samo kak deželni predsednik,

ampak celo ministrski predsednik, ki bo hitro zagovarjal kršitev § 19. Vse se da zagovarjati, napram Slovcem še posebno.

Imeli smo zavest, da S. L. S. ne bo ostro nastopila proti baronu Schwarzu. Res ni, kajti poslanci so dobili „befel“, da se morajo mirno zadržati, prijazno gledati gospoda barona ter ga braniti, če bi se ga kdo dejansko lotil. V tem oziru seveda ni bilo nobene nevarnosti, kajti napredni poslanci so uvideli potrebo delovanja deželnega zbora in se zavedali, da s kakim nepremišljenim korakom lahko povzročijo razpust ali odgoditev deželnega zbora. Pa bi tudi sicer kaj takega ne storili, kajti ne sklada se s častjo deželnega poslanca, niti bi ne bilo vitežko, dotakniti se slabotne osebe deželnega predsednika, kateremu so kot takemu itak že dnevi šteti.

Da so pa tako ostro nastopili in s precej krepkimi izrazi dali duška svoji ogorčenosti napram odgovornemu vodji kranjske deželne vlade, le odobrujemo, sicer bi bilo vse pisanje časopisov in protestni shodi le humbug in bi se ljudje po pravici vpraševali, ali se jih vodi za nos. Saj se še mlajši poslanci S. L. S., ki so imeli „befel“, roke na klopi držati, niso mogli vzdržati ogorčenosti in so tudi klicali iz polnih grl: Abzug!

Zato pa popravek dr. Šusteršiča v „Neue Freie Presse“ ne odgovarja resnici, da bi se vsi poslanci pasivno zadržali. Ta žalostni popravek preidemo, ker bi nas ogorčenje predaleč zavedlo. O g. dr. Šusteršiču smo seveda prepričani, da ni bil med tistimi, ki so si malo ohladili pravično jezo in ogorčenost, kakor smo prepričani, da dr. Šusteršič ni popolnoma nič kriv bombastičnih člankov zoper Schwarzu v „Slovcu“, katerim je itak že davno vso ost odkrnil in najbrž tudi Schwarzu dal zagotovilo,

V vasi je bilo mnogo starejših deklet, ki so na tihem upale, da se jih morda spomnijo vsaj letos, a videča, da so zopet prevarana v svojih upih, se jih je celo nekaj odločilo, da ostanejo doma in ne pojdejo h kresu. Ker pa so bile le preveč radovedne, s kom bo Marjanica prvič zaplesala, so se odpravile še bolj zgodaj kakor navadno.

Marjanici pa je bilo tisto dopoldne silno težko. Vedela je, da bodo vseh oči uprte samo v njo, s kom da zapleše. Bala se je Brinška, bala se je Matjaža in poleg tega je tudi vedela, da pridejo h kresu Zadolčani in z njimi tudi gotovo županov sin Janez, ki jo je nadlegoval že tolikrat s svojim laskanjem in dobrikanjem. Pa vse to bi jo še prav nič ne vznemirjalo, ko bi si bila le z Matjažem dobra, a tako, ko že nista govorila skoro tri mesece, jo je že res skrbelo, kdaj pride tista ura, ko si zopet podasta roke.

Mrak se je že zgrinjal nad vasico, ko se je slednjič vendar odpravila s prijateljico sosedo tja čez polje proti Krušni gori.

Ko sta dospeli do podnožja, jo je prijateljica Mina ustavila in jo prijela za ramo.

Tam spredaj pred njima so se majale dolge sence zadnjih vaščanov, ki so se odpravili na Krušno goro, a za njima ni bilo nobenega več,

da se mu v deželni zbornici ne bo ničesar zgodilo.

Vprašanje je zdaj, kakšen vtis je napravil prvi nastop? O tem ni dvoma, da je žel nastop naprednih poslancev v splošni slovenski javnosti soglasno odobravanje. Tudi nastop poslancev S. L. S. je bil dostojen in primeren, ko bi mu pozneje dr. Šusteršičev popravek v Preši ne vzel vse veljave. Vsaj po našem skromnem mnenju je ta popravek velik pogrešek in omalovaženje nastopa vseh poslancev v deželnem zboru zoper vladnega namestnika. Kaj si naj ljudje in vlada misli o stališču S. L. S. napram vladi in baronu Schwarzu? Da odobruje za Slovence pogubno vladno politiko, da si želi, da ostane baron Schwarz na svojem mestu! Dr. Šusteršič je dal popravek kot načelnik deželnozborskega kluba, torej moramo domnevati, da se z njim identificirajo vsi poslanci in vsa stranka.

Kaj hočemo! Nekateri ljudje, ki vodijo slovensko politiko, so tako trde kože, da se jih prav nič ne prime. Kaj puščice, kaj šibe in palice, — s kolji bi bilo treba namazati grbo slovenskega naroda, pa ti ljudje še ne bi čutili z narodno dušo, v narodni zavesti, v katero se ne morejo poglobiti. Upajmo, da bodo mlajše moči, ki so zrasle v drugih razmerah in z narodom trpele od mladosti, dale drug tok politiki S. L. S.! Če ne, je pa popolnoma prav, da nas Nemci in vlada kosmate požro!

Delovanje deželnega zbora prve dni je bilo prav pridno. Vse tri stranke so stale na stališču, da mora biti enkrat konec nerednim razmeram v deželni upravi. Slovenski stranki sta se brez kompromisa, brez dogovora našli na gospodarskem in narodnem polju. Po 20. septembru so se razmere tako ublažile, da ni bilo

zato je Marjanica začudeno pogledala, zakaj jo ustavlja, ko sta itak precej za drugimi.

„Ti, Marjanica,“ ji je dejala Mina, — „gori na razpotju ob tistem hrastu se bom jaz od tebe ločila!“

„Zakaj?“ jo je prašala Marjanica.

„Nekdo te bo čakal!“

„Kdo?“ se je zopet začudila Marjanica, a že jo je obdala sladka slutnja...

„Ugani!“ se je posmejela prijateljica in jo vščipnila v lice.

Marjanica je malce pomolčala, potem pa jo je vprašala plaho:

„Matjaž mogoče?“

„I kdo pa drugi! Kaj pa še prašuješ tako boječe!“ ji je odvrnila Mina in jo potegnila s seboj naprej.

Potem pa je Marjanica nekaj časa molčala.

„Kdo pa ti je povedal?“ jo je prašala, ko ste stopali že v hrib.

„Sam mi je naročil,“ je odgovorila tiho Mina, kot da se boji, da bi kdo čul. Dejal je: „Mina, saj tako vem, da bo šla Marjanica s teboj in da ji boš lahko naročila, tudi ako vas bo več skupaj. Povej ji, da jo bom čakal za tistim hrastom, saj ve, gori na razpotju, kjer pravijo, da so nekoč Turki obešali kristjane.

Begunci.

Povest izza francoske vojske. Spisal Jos. Premk.

(Dalje.)

Bilo je na kresni večer.

Podbrdčani so vsako leto žgali kres na Krušni gori, do katere je bilo hoda skoro pol-drugo uro. S te gore je bil krasen razgled in se je njih kres videl daleč naokrog. Ker pa je bila Krušna gora prav toliko oddaljena tudi od Zadola, so prihajali gori tudi Zadolčani, a so vendar prepustili pravico zažigati kres Podbrdčanom, ker od kar so pomnili stari vaščani, je vedno ta pravica veljala tem.

In že dva dni so ugibala dekleta, katero izvolijo fantje, da zažge kres, kajti dotična, katero se je izvolilo, da zapali grmado, se ima omožiti še tisto leto. Ali do zadnjega niso vedele, katero so namenili fantje, dasi so nekoliko sumile. Brez dvoma je bila najlepša v vasi Marjanica in dopolnila je že tudi osemnajsto leto.

Precej pozno popoldne so se odpravili fantje naprej, da napravijo grmado in položili so na okno Marjančine kamrice velik šop praprotja in poljskih cvetlic kot običajni znak, da letos ona zažiga kres.

drugega pričakovati. Želimo le, da bi tako ostalo, ne da bi bilo treba eni ali drugi stranki kaj odreči se svojim idejam in principijelnim nazorom. Tega tudi ni treba! Politično naziranje se ne da in ne more premeniti, to pa tudi nima nič opraviti ne s koristimi, ne s škodo slovenske stvari, samo da je odkritosrčnost tukaj in interes slovenskega naroda na praporu kot najvažnejša točka.

Še eno naše narodno vprašanje.

Ob času, ko je pel Vodnik pesem „zadovoljnega Kranjca“ z besedami:

Kaj maram, si kruha
zaslužim zadost,
ni treba trebuha
po svetu mi nos't,

so se dogodile v Evropi že odločilne socialne in gospodarske izpremembe, ki so morale prej ali slej vznemiriti tudi domovino zadovoljnega Kranjca ter ga prisiliti, da je izpremenil svojo pesem v popotno pesem: s trebuhom za kruhom, kajti naenkrat sam ni vedel, kako, kdaj in zakaj je zmanjkalo doma — kruha. Temu ni bilo vzrok le to, da je zadovoljni Kranjec živel svoje idilično patrijarhalno življenje, da si je pripovedoval stare historije in pel svoje vesele pesmi ob polnem kozarcu, ampak vzrok temu je bilo ono gibanje, ki ga neki učenjak imenuje največje preseljevanje narodov. Bil je to eden iz onih mnogih pojavov, katerih vzroke iščemo pri nas šele potem, ko globoko občutimo njih neizogibne posledice.

Vzroki dogodkov in prizorov, ki se gode po naši domovini, leže pogosto daleč, daleč od nas. Svet okoli nas nam odločuje usodo. Vzrok temu torej ni bil le to, da je „Kranjec“ zamenjal svojo staro obleko z novo, moderno, da je izpremenil svojo hrano — ampak vse to je prinesel seboj čas s svojimi prevrati in izpremembami, in prevrati ter izpremembe so vplivale na domovino zadovoljnega Kranjca; minil je stari čas in ž njim stara zadovoljnost.

Po letih sedemdesetih, ko se je narod boril za zedinjeno Slovenijo in si je šele nekako ustvaril pojem „domovina“, se je že oglasilo vprašanje po kruhu in narod je začel zapuščati domovino. Mora se priznati, da je bilo domoljubje lepa lastnost našega naroda, ki ni nikdar rad zapuščal svoja rodna tla. Tudi mu ni bilo treba, kajti opravičeno mu je pel Vodnik:

Polje, vinograd,
gora, morje,
ruda, kupčija
tebe rede.

Dežela je bila bogata, imela je ugodno lego, promet je bil velik, kranjski poljedelci in kupci so bili znani daleč naokrog. Toda svet okoli se je izpremenil in razmere so se „Kranjcu“ izpremenile tako, da ga ni redilo niti polje, niti vino-

Naj nekoliko zaostane, nekaj važnega ji imam povedati.“ Tako je dejal, in pozdravi jo — je dejal. Sedaj veš vse! Vidiš, meni Matjaž zaupa, ako nobeni drugi, ti pa mi tudi ne smeš zamolčati, kar ti bo povedal!“

Marjanica ji ni odgovorila ničesar in Mina videča, da je vsa zamišljena, je tudi umolknila.

Steza se je vila čez dalje bolj strmo in parkrat sta morali počiti.

Noč je bila sicer jasna, a drevje je bilo tako gosto, da je le tupatam prodiral skozi tok mesečine in obseval z blede svetlobo košček zemlje.

Ko sta dospeli že skoro na sredo poti, se je gozd počasi razširil in pred njima je ležala majhna planota. Tam zadaj je stal orjaški hrast, ki je metal ob mesečini čez planoto mogočno senco, skoro sem do roba gozda, kjer sta obstali Marjanica in Mina.

„Tam bo!“ je šepnila Mina in zbežala čez trato dalje proti levi strani, od koder so se nerazložno čuli glasovi tistih, ki so šli pred njima.

Marjanica je za hip še pomislila, ali bi stekla za Mino ali se obrnila proti tistemu samotnemu hrastu, da jo vidi Matjaž, ker kar nekako težko ji je bilo tako sredi gozda.

grad, niti ruda, niti kupčija. Takrat je zapustil domovino in je šel.

Bili so v početku redki, ki so si upali na daljno pot v Ameriko, večinoma so bili to ljudje, ki jim je vseeno, kje so in potem razni nesrečneži, ki so v usodnem trenutku storili čin ter so pobegnili tja v strahu pred kaznijo. Časi v Ameriki so bili takrat dobri, slišale so se od tam povesti podobne pravljicam. Mi o tem nismo razmišljali, le par knjig je šlo med narod, ki so kazale tujino v najstrašnejši luči (Alešovec: Ne v Ameriko, P. Pajkova: Ljubo doma i. dr.) Te knjige so menda imele namen ljudi ostrašiti od naseljevanja, toda ljudi so časi bolj strašili nego knjige, posebno, ko je vsak, ki je tja prišel, poslal denarja domov. Ko se je propadlemu posestniku bližal od mesta beriški boben, je pač malo premišljal, kaj in kako. Vzel je, kar se je dalo s seboj in odšel. Da, odšli so tja počasi ljudje, ki so tudi doma dobro — ali vsaj za silo izhajali — in so se pohvalili.

V letih devetdesetih pa je narastlo to izseljevanje v pravo epidemijo, trumoma so zapuščali naši ljudje staro svojo zemljo ter se selili v novo domovino. Slovenski delavec je bil cenjen in ljudje so tam bogateli. Nastali so doma kraji, ki so živeli samo od ameriškega denarja. Možje, očetje, sinovi so vedno ostali v zvezi s staro domovino. Ne enega ni prignala ljubezen do rodnega kraja zopet nazaj, da bi si z zasluženim denarjem doma zopet postavil svoj dom. Toda redki so ostali: prej ali slej so izprevideli, da je tu življenje nemogoče. Mnogi so se vrnili, vzeli so s seboj družine in odšli so zopet nazaj. Tako je narastlo število v novi domovini nad stotisoč in danes imamo tam evedoč slovenske kolonije. A ne samo v Ameriki, tudi po Nemškem in drugod je rastlo število naših delavcev. Da bi si rešil svoj dom, je postal naš človek delavec tujega gospoda.

Premalo podjetnosti, nepoznanje razmer in pomanjkanje domače industrije, to so bili vzroki, ki so prisilili naše ljudi, iskati si kruha v tujini.

In kdo se je zanimal za vse to, za ta preobrat? Nihče. Edini, ki so, deloma iz lastnega dobička, zvesto spremljali našega človeka po svetu, so bili naši duhovniki. Doma so mu brali maše „za srečno pot v Ameriko“ in drugi so šli z njim, dali so si tam od izseljencev postaviti župnišče in cerkev in slučaj Hribar v Clevelandu in drugi slučaj — neslučaj — pokazali dovolj, kako se godi z nevednim ljudstvom.

Je navada, da človek, ki gre po svetu, in kaj več vidi, izpremeni svoje nazore. Življenje je najboljši učitelj. Pri nas je bilo tako: Janez tja, Janez nazaj. Ni čuda. Namesto šol in izobraževalnih društev je narod po Ameriki zidal župnišča in cerkve, slovenska knjiga je bila redkost — razun Mohorjevih — in dobrega časopisja po Ameriki manjka.

Naposled se je vendar odločila in stopila tja proti hrastu. Komaj, da je zabegala njena senca po rosni travi, že je videla, kako je stopil izza orjaškega hrasta nekdo in se ji bližal z velikimi koraki.

Bil je Matjaž in mogočen je bil videti tako sam sredi mesečne trate, razmršenih las, s klubkom pod pazduho.

Marjanica je obstala in se ga je skoro prestrašila.

„Marjanica,“ je dejal tiho in je pristopil k njej.

„Ali si huda, Marjanica?“

„Zakaj bi bila huda?“ mu je komaj odgovorila, ker beseda ji je kar zastala v grlu.

„Torej res nisi huda?“ jo je povprašal še enkrat, kakor bi se jo bal povprašati kaj drugega.

„Ne!“ mu je zopet odgovorila Marjanica in povesila oči.

Nenadoma pa, kot da jo je nekdo spodbudil, ga je pogledala v obraz in prašala zelo neustrašeno:

„Zakaj pa se me ogibaš, Matjaž?“

Matjaž se je nasmehnil, ker je tako ljubko izpregovorila njegovo ime, kot ga je znala samo ona.

V zadnjem času pa se jo obrnilo na bolje — namreč tam med ljudmi samimi, kajti hudi časi in bridke izkušnje so jih izučile. Ni se pa obrnilo na bolje pri nas: namreč naša napredna in narodna javnost se za del svojega naroda ni zanimala in se do danes premalo zanima. Ako smo se veliko premalo zanimali za svoje manjšine na narodni meji, smo se še veliko manj, — ali nič — zanimali za ljudi, ki so šli daleč za mejo. Kako in kdo se briga za ljudi na Vestfalskem, je nam klasično povedala gospa Zofka Kvedrova v predlanskih „Naših Zapiskih.“ Cesarski konzul in duhovnik — to sta ideal onega delavca, njima na čast prireja veselice, kupuje drage zastave in njima prepeva slavo.

In Amerika? Do danes si nismo jasno ustvarili v stari domovini pojma o položaju v novi domovini. Ne pišemo o njih, ne skrbimo zanje, postajamo si tuji. In pri tem ne pomislimo, da so se tam naselili naši ljudje za stalno, da so tam že naši novi milijonarji in posestniki, da tam leži del naše narodne sile, ki jo je treba ohraniti narodu. Afera Hribar se je pri nas prešla s par vrsticami in vendar je ravno ona najbolj posvetila v naše ameriške zadeve. Petletni boj naših rojakov proti svojemu duhovnemu voditelju, boj s škofom in boj med seboj, ta boj, ki je zanimal celo veliko mesto Cleveland, ta boj nas ni zanimal. Naj si napravijo, kakor hočejo, smo mislili, namesto, da bi izkušali ljudstvu pokazati, za kaj gre in mu odpreti oči.

In tu je prišel veliki dan 20. sept. 1908. in z nami so čutili naši rojaki onstran meje. Človek naše krvi je čutil, da se je prelila njegova kri na njegovi rodni zemlji. In dali so duška svojim čustvom. V slabih časih kakor so zdaj, je bila clevelandska kolonija narodna in zavedna dovolj, da je poslala domovini čez dve tisoč kron. Mi smo to vzeli na znanje, zahvalili se in spravili. Niti besedice več se ni o tem govorilo. In vendar je bil to prvi večji dar, ki ga je domovina prejela od svojih sinov v tujini. Mislili smo morda: sinovi so storili svojo dolžnost do matere in do bratov, nismo si pa stavili vprašanja: ali nima tudi mati in bratje v domovini dolžnosti do sinov in bratov, ki žive v tujini? Ne mislim tu na ono ljubezen, ki so jo poznali naši „prijatelji ljudstva“ samo pod tem, da so izsiljevali denar iz Amerikancev. Je žalostno, kadar obstoji ljubezen le v tem.

Potreba, sila in počasi navada je postala med našim ljudstvom, da iz Amerike navadno ne dobiva „praznih pisem,“ t. j. pisem brez denarja. Navadno, če „je pisal“, se vpraša tudi, „koliko je poslal.“ Toda poleg tega obstoja tudi višja ljubezen, ki veže družine in sorodnike in se razvesele prijaznih pozdravov iz tujine prav tako, kakor denarja. (Konec prih.)

„Pojdiva v senco,“ ji je dejal in jo prijel za roko. „Lahko še kdo pride in naju vidi, saj veš kako so hudobni jeziki!“

Marjanica mu je sledila brez besed in ko sta dospela tja za hrast, kjer sta si komaj videla v obraz, jo je Matjaž pogladil po bogatih laseh in jo prijel za obe roki.

„Marjanica, glej, neumno je vse to, a kaj si morem. Bog mi priča, da te resnično ljubim in da je vsaka moja misel poštena!“

„Čemu to, Matjaž?“ je zajecala Marjanica, ki se je že težko premagovala solz.

„Ti me ne ljubiš, Marjanica?“

„Kako moreš to reči, Matjaž? Kaj sem ti storila?“

Njen glasek je bil tako plah in tresoč, da Matjaž skoro ni vedel, kaj bi odgovoril, da bi jo bolj pomiril in ji jasno dokazal svojo veliko udanost.

„Ali me imaš res rada, Marjanica? jo je povprašal in jo stisnil za roko.

Marjanica je za hip pomolčala, potem pa je odvrnila plaho, a vendar razložno:

„Res, Matjaž!“

„Zelo?“ jo je povprašal in sreče kar drhtel.

„Zelo,“ mu je odgovorila in sklonila glavicu.

„Potem me poslušaj, Marjanica,“ ji je dejal Matjaž in jo ljubeznivo pogladil po licu. „Nikdar

Politične vesti.

Državni zbor je sklican na 20. januarja t. l. in je tudi določen že dnevni red. Prizadevanju ministrskega predsednika Bienerta, da se sestavi parlamentarno ministristvo, se še ni posrečilo to storiti, čeprav je konferiral z vsemi mogočimi strankami. Kakor vedno je tudi zdaj ta rešitev odvisna od sporazumljenja Čehov in Nemcev na Češkem. Nemci hočejo na vsak način razdelitev dežele v nemški in češki del, zahtevajo svojo deželno avtonomijo, ker so v deželnem zboru v manjšini.

Axmann ali narodna enakopravnost. V nižjeavstrijskem deželnem zboru je bil sprejet predlog poslanca Axmanna, da ima veljati nemščina na vseh ljudskih šolah na Nižjeavstrijskem kot izključni učni jezik. Ta predlog je v prvi vrsti naperjen proti Čehom, ki tvorijo na Dunaju in v mnogih krajih precejšnjo manjšino, ponekod celo večino. Seveda so Čehi vstali na vseh koncih in krajih ter opravičeno protestirajo zoper tako razžaljenje vsega češkega naroda. Smatrajo ga za poziv k borbi na življenje in smrt proti češkemu narodu, ki ima že stoletja svojo domovinsko pravico na Nižje Avstrijskem, zlasti pa na Dunaju. Čehi na Dunaju so v torek priredili 6 shodov, katerih se je udeležilo okrog 15.000 ljudi. Nemški nacionalci so udeležnike grdo zmerjali, da bi izzvali konflikte, vendar se jim ni posrečilo. Celotna stražniki so rabili grde žalivke, a ne bodo ušli zasluženi kazni, ker se jih je agnosciralo in naznanilo.

Avstrijski in ogrski državljani v Bosni. Kakor znano je v Bosni nebroj prebivalcev, ki imajo svojo domovinsko pravico v Avstriji ali na Ogrskem. K tem spada tudi gotovo tri četrtine uradnikov. Vsi ti zahtevajo lastno zastopstvo v prihodnjem deželnem zboru in so se v tem oziru že začeli pogajati s hrvatsko stranko, da bi jim prepustila par mandatov, kar se bo gotovo zgodilo.

Sporazumljenje med Avstrijo in Turčijo. Veliki vezir je uradno naznanil avstro-ogrskemu poslaniku, da je turško ministristvo sprejelo ponudbo Avstroogrske na odškodnino 54 in pol milijona kron za Bosno in Hercegovino. S tem je glavni del prepornega vprašanja rešeno, ker se Turčija s tem odpove suverenstvu nad Bosno in Hercegovino in če Turčija to stori, tudi ostale države ne bodo mogle več ugovarjati, kjer je glavni vzrok odpadel. Kaj porečeta Srbija in Črna gora, o tem bomo še zvedeli.

Sporazumljenje Avstro-Ogrske s Turčijo odobravajo vsi inozemski listi. Zlasti angleški in francoski časniki hvalijo Avstrijo, da je to zopet velik uspeh njene diplomacije. Ruski listi, pa le nekateri, trdijo, da pomeni sporazumljenje poraz ruske diplomacije. V Srbiji so bili precej konsternirani, ko se je ta vest izvedela,

ne bova midva za vedno svoja, nikdar nikoli ne bova mogla stopiti pred oltar, ako bodeš poslušala svojega očeta. Ne poslušaj ga! On gleda, da dobi zeta bogatega kakor je županov Janez iz Zadola. Saj si videla, kako je rohnel že samo radi tistih ubogih rož. Zato ga ne poslušaj, ker je skopuh in vrag vedi še kaj vse. In da je vse to, bi ne govoril o njem tako, da je res tvoj oče, a ker te je samo prikupčeval, lahko govorim.“

„Ali je to res, Matjaž?“ ga je prašala Marjanica že v joku. „Čula sem že o tem, ni mi popolnoma neznano, a vsega vendar nisem mogla verjeti. Nekaj enakega mi je dejala tudi Mina, da je storil zelo nepošteno z mojo materjo. Povej Matjaž, kako je bilo!“

In Matjaž ji je povedal vse o njeni materi, o njenem očetu, o posojilu, ki jima ga je dal Brinšek, tako na visoke obresti in na kratek rok, kako je potem padlo vse v njegove roke, in da nje nikdar ni ljubil in je tudi ne sedaj, ampak samo hoče, da dobi ženina, ki bo bogat in bo lahko tega deležen tudi on.

„Ob smrti tvoje matere,“ je končal — „mu je zabrusil moj oče v obraz, da je zelo nespodobno ravnal in da je morda on največ kriv nesreče tvojih staršev — in že od tedaj sta si sovražnika. Tak je tvoj rednik, Marjanica! In

vendar se razpoloženje za vojno ni zmanjšalo. Mednarodna konferenca velesil se bo vseeno še sešla, nato delajo vse države. Vprašanje aneksije se bo brezdvomno na tej konferenci priznalo. Odškodnina 54 milijonov K, ki jih plača Avstrija, se bo dobila na ta način, da se bo dalo iz skupnega premoženja 10 milijonov kot prvi obrok, za ostalih 44 milijonov se bo pa dobilo posojilo in sicer kot deželno posojilo Bosne in Hercegovine in jamčijo v prvi vrsti za to posojilo ona zemljišča, ki so bila nekdanja turška državna imovina. Kakor omenjeno so Srbi zelo konsternirani. Največji srbski list Politika piše: „Uboga Bosna! zapustil jo je ves svet, samo Srbija je ne zapusti. Srbija bo čakala na mednarodno konferenco, pripravljajoč se noč in dan. Ako se na konferenci ne izpolnijo naše opravičene zahteve, potem stori Srbija to, kar ji edino preostaja. Evropa se bo takrat prepričala, da more postati Bosna avstrijska provincija edino preko mrtve Srbije!“ — Tudi Mladoturki so proti sporazumu z Avstrijo. Predsednik parlamenta Ahmet Riza se je napram časnikarjem izrazil, da ima garancije, da bo parlament odklonil predloge velikega vezirja glede sporazumljenja z Avstrijo.

Bojkotno gibanje na Češkem se še vedno nadaljuje, čeprav državni pravdnik pridno konfiscira liste in letake. Tudi po slovenskih deželah, zlasti na Kranjskem in Spodnjem Štajerskem se še vzdržuje, čeprav je nekoliko že ponehalo. Poslanec Malik je interveniral v ministrstvih zoper bojkot in vlada mu je vse mogoče obljubila. Da bi le naši ljudje zavednost še nadalje obdržali ter prišli do sklepa, da je gospodarska osamosvojitve mogoča le, ako se slovensko industrijo, obrt in trgovino podpira. Nihče nas ne more siliti, da bi podpirali svoje najhujše nasprotnike.

Zagrebski občinski svet razpuščen! Vlada je v sredo razpustila zagrebski občinski svet. Vzrok razpustu je najbrže to, ker je občinski svet protestiral proti podržavljenju policije.

Na Portugalskem ni vse v redu. Mladi kralj Manuel nima pravih svetovalecev, zato si želi energičnega Frankota nazaj. Seveda bi se ljudstvo takoj uprlo, saj je bil glavni krivec, da se je umorilo portugalskega kralja Karola, le Franko, ki je s svojo strogostjo izzval odpor ljudstva.

Iz slovenskih dežel.

Deželni zbor goriški je v svoji prvi seji mirno zboroval in je deželni glavar prosil dovoljenja, da sme iz deželnih sredstev poslati žrtvam po potresu v Južni Italiji 5000 K. Druga seja pa sploh ni bila sklepčna. Prišli so na to sejo samo slovenski klerikaleci in laški liberalci; slov. napredni poslanci so poslali pismo, da se

sedaj, ako bodo zahtevali, bo gotovo utaknil tudi mene med vojake, a upam, da me bo oče odkupil, kot je rekel, ako pride na to. In potem, ko bom vedel, da sem prost, bom delal na vse moči in ne boj se, priti mora, da postaneš moja!“

Marjanica je ihtela in morda bi ostala še dalje tako srečna ob njegovi strani, da je ni opomnil sam:

„Čuješ, Marjanica, sedaj bo treba, da greva, gotovo te že davno čakajo. Mene tudi ni poleg, pomisli, kaj vse spletajo in govorijo gori o naju. Tu po bližnici pojdeva in sama stopiš med nje, jaz se ne bom prikazal. Do gori te spremim, potem pa se vrnem nazaj v vas, da ne bodo preveč sumili.“

Nato sta se napotila v hrib.

Temna je bila pot, kozje steze so se križale, ampak Matjaž je stopal v hrib kar navpik in držal Marjanico krepko za roko, dokler nista po kakem četrt-urnem mučnem vzpenjanju in lazenju prišla na vrhunec.

Zbranih je bilo že toliko, da so se komaj razločili posamezniki. Tupatam je že kdo užgal trsko in jo zavihtel v zrak, a grmade se ni nikdo dotaknil.

Matjaž je obstal ob robu gozda in poslednjič stisnil Marjanicino roko, na kar je ste-

ne udeležne ne te ne kake druge seje pod takimi razmerami, kajti dnevni red te seje obsega 145 točk, med temi vtemeljevanje 143 nujnih predlogov. Iz tega se vidi, da se hoče nadaljevati obstrukcija. Dež. glavar je konstatiral nesklepčnost ter naznanil, da se prih. seja pismeno naznani. Namestnik Hohenlohe se je štiri dni trudil v Gorici, da doseže sporazumljenje, toda dosegel ni ničesar, ker se italijanski liberalci nikakor niso hoteli udati, da bi prepustili ital. klerikalnem eno odborniško mesto. Nasprotno so pa napredni poslanci odjenjali ter bili pripravljani prepustiti slov. klerikalnem eno odborniško mesto pod pogojem, da se dr. Gregorčič odpove mestu namestnika deželnega glavarja, katero naj prepuste naprednjakom. Priznati se torej mora, da so napredni poslanci jako lojalno postopali, zato se jim pa ni treba bati, da bi ne prodrli pri novih volitvah, kajti vladi ne ostane zdaj drugega nego deželni zbor razpustiti in razpisati nove volitve.

Volitve v goriško trgovsko in obrtniško zbornico so se končale z zmago Italijanov, kar se je itak pričakovalo. Ker je volilna komisija sestavljena iz samih Lahov, se je tudi lahko „korigiralo.“ Za Slovence je večina v goriški zbornici še zato posebne važnosti, ker voli dva deželna poslanca in če bi jih Slovenci imeli, bi imeli tudi večino v deželnem zboru. Treba je torej vso pozornost obrniti na to korporacijo ter pri prihodnjih volitvah čez tri leta vse drugače zastaviti agitacijo. Uspeh ni nedosegljiv, pač pa dosegljiv, ako se vse slovenske stranke zavzamejo. Tukaj je polje za skupno delovanje in če pade trgovska zbornica, je odklenkalo sramotni laški premoči na Goriškem.

V Istriji se je odpovedal mandatu za deželni zbor prof. Mandič. Pri dopolnilnih volitvah je bil mesto njega izvoljen Hrvat dr. Poščič, odvetnik v Voloski.

Štrajk voznikov v Trstu. Vozniki v tržaški okolici so sklenili, da stopijo v splošni štrajk glede prevažanja gramoza. To se je zgodilo, ker se je na škodo domačinov zopet protežiralo Lahe.

Manifestacijski shod za slovensko vseučilišče se je vršil v nedeljo tudi v Mariboru. Govorili so dr. Korošec, visokošolec Zavrnik in dr. Rosina. Shod se je vršil ob mnogobrojni udeležbi v Narodnem domu in so se sprejele podobne resolucije kakor na ljubljanskem shodu.

Volitve v štajerski deželni zbor se bodo vršile začetkom meseca aprila t. l. Kompromis glede teh volitev med slovenskima strankama se še ni dosegel. Mi ga iz srca želimo in sicer častnega za obe stranki.

Nemškega šol. nadzornika misli postaviti vlada za nemške šole na Spodnjem Štajerskem. Nekateri občine so proti temu že protestirale,

kel nizzdol, Marjanica pa je vse nekam zamišljena in žalostna stopila med množico.

Županov iz Zadola ji je podal bakljo in se ji nasmehnil, a Marjanici, kot se je videlo, ni bilo do smeha, ker malomarno, brez vsakega veselja in ponosa je vtaknila bakljo v grmado suhljadi, ki je hitro vzplapolala. Ogenj je kar lizal trhljad in nekateri so se hoteli pošaliti:

„Marjanica! Ali vidiš, kako gori!“

„Joj, kar z rdečim plamenom!“

„O zelo rad te ima tvoj fant!“

Janez iz Zadola, županov sin, precej suhljat, a rdečeličen fant, ki ji je bil vedno za petami in so se mu radi tega nekateri prav posmehovali, je poskusil junaško preskočiti ogenj, še predno se je pogasil največji plamen, a se radi tega tudi zbal, in v silnem zaletu kot ga je napravil, pred grmado tako smešno obstal, da so se vsi zakrohotali.

„Ne boš, Janez! Sramoto si napravil Zadolanom!“ se je nekdo pošalil in Janeza je bilo sram, da ni vedel, kam bi se skril.

Ko je s plamenom nehalo goreti, a je bilo še daleč naokrog svetlo, so že mnogi prosili Marjanico, naj zapleše, ker radovedni so bili vsi, katerega si izvoli. A Marjanica se je le branila in še Brinšek sam je ni mogel pripraviti, da bi zaplesali.

ker je res nezmisljeno, z nepotrebnimi mesti obremeniti davkoplačevalce. Kadar gre pa za kako slovensko stvar, pa ni nikoli denarja.

Nemška mestna hranilnica v Brežicah je ustavila vsa posojila, ker nima denarja. Tudi pri tej hranilnici so začeli ljudje dvigati vloge, kajti poslovanje je bilo jako neredno.

V slovenske roke je prišel zloglasni „hotel“ v Sevnici, dosedanje edino središče sevniških vsenemcev. Kupil ga je g. Juvančič z Zidanega mosta.

Okrajna bolniška blagajna v Ljutomeru, ki je bila doslej v slovenskih rokah, je prišla vsled brezbržnosti nekaterih slovenskih volilcev Nemcem v roke. Odločno obsojamo tako brezbržnost!

Volkovi na Prekmurskem. Prekmurski kmetje so videli blizu Belotince tri volkove. Grof Bathyany je koncem decembra priredil velik lov nanje in so lovec enega volka res ustrelili, druga dva sta pa ušla v hosto. Ako bi Mura zmrznila, se volkovi lahko priklatijo tudi na Štajersko.

Koroški Nemci na delu. Nedavno se je vršil v Velikovcu tajen shod nemških zagrižencev in tu se je sklenilo, da se bo delalo na naselitev nemških posestnikov v velikovski okolici. „Mir“ pristavlja, da se Slovenci tega ne bojijo, kajti ako se pridnemu slovenskemu kmetu vsled slabih gospodarskih razmer slabo godi, da bo prodal domačijo, tedaj bo nemški naseljencev kot tujec še manj mogel shajati. Vendar je ta stvar velike nevarnosti in naravnost kliče po ustanovitvi slovenskega obrambnega društva! Uvažujte to, vsi Slovenci!

Kranjsko.

Zasedanje deželne zbornice.

Pozdrav, ki je zadonel baronu Schwarzu pri njegovem vstopu v zbornico, je bil tako vihar, da bi moral izvajati deželni predsednik konsekvence in oditi. Vsklikov ne ponavljamo, ker se hočemo pečati le s stvarnim poročilom tega zasedanja. Deželni glavar je sporočil zahvalo cesarjevo za častitko ob jubileju ter si izprosil pooblastilo, da izreče sožalje na nesreči, ki je zadela Italijo in Sicilijo. Deželni predsednik je hotel pozdraviti zbornico, a je bil zopet tak vrišč, da ni prišel do besede. Šele ko so napredni poslanci odšli, kar so storili vedno, kadar se je Schwarz oglašil k besedi, je nekaj nerazumljivega povedal. V deželni odbor sta izvoljena iz splošne kurije poslanci Jarc in iz cele zbornice poslanec dr. Pegan od vseh strank. Potem so se izvršile volitve v različne odseke, v katerih imajo povsod večino poslanci S. L. S. Dr. Triller je stavil na deželne glavarja

Fantje so že dregali drug drugega in se pomenljivo ozirali in mnogi so si šepetali:

„Aha, Matjaža ni!“

To je naposled opazil tudi Brinšek in jeze se mu je kar pobelilo lice, ker že prej, ko Marjanice tako dolgo ni bilo in so fantje praševali po Matjažu, se mu je usilila misel, da se je gotovo Marjanica baš nocoj kje sestala z njim in se zato tako dolgo zamudila. A videč, da ga ni niti sedaj, se mu je zdelo zopet čudno in ni si mogel stvari tako hitro razjasniti.

In ker Marjanice le ni mogel nikdo prisiliti k plesu, so se najprvo zavrtili fantje sami, a potem tudi z dekleti, a pravega veselja le nekako ni bilo. Vse je bilo skoro dolgočasno in žene so dejale, da je to slabo znamenje, ako dekle, ki zažge kres, ne mara plesati in se drži klavrno kakor Marjanica.

In še nikdar se niso razšli tako kmalu kakor tisto noč.

Brinšek pa je bil trdno prepričan, da se Matjaž in Marjanica ljubita, kljub vsem njegovim grožnjam in prepovedi in zato mu je tisti ukaz od oblasti, naj zbere za vojake fante sposobne, prišel tako prav, kakor še nikdar nikoli.

Toda hotel je ukreniti vse mirno, brez vsakega suma, ker je vedel, da bi drugače vsi pobegnili in Matjaž gotovo med prvimi.

vprašanje, če se mu zdi dostojno in primerno, da mora ljudski parlament zborovati v senci bajonetov, kajti v realki, Tonhalle in v Gospodskih ulicah je bilo vse polno orožnikov. Pri tem je nastal zopet tak hrup, da se je glavarju šele po dolgem času posrečilo konstatirati, da v poslopju samem ni žandarjev.

V ostalih sejah so se obravnavali nujni predlogi in sicer predlog dr. Šušteršiča, da se pomnože zastopniki deželne odbora v c. kr. deželnem šolskem svetu od dveh na štiri. Za predlog so bile vse stranke, tudi Nemci. Pri tej priliki je dr. Triller prav natančno osvetlil razmere na „nemški“ ljubljanski realki ter zahteval utrakviziranje te šole. Dr. Oražen je interpeliral vlado in justično upravo glede odstavljaja sodnega svetnika Einspielerja od vodstva okrajnega sodišča v Ljubljani, ki se je izvršilo vsled zahteve nemškega „Volksrata.“

Dr. Lampe je stavil predlog, da se pobirajo deželne doklade v dosednji meri in da se v svrhu pokritja primanjkljaja izvoli finančni odsek, da izdela tozadevno poročilo. Dr. Šušteršič je stavil predlog, da se za melioracijska dela najame deželno posojilo 10 milijonov kron, poslanec Mandelj, da se ustanovi deželna banka, dr. Zajec izpremembo lovskega zakona in dr. Pegan izpremembo občinskega in občinskega volilnega reda. Dr. Žitnik je predlagal preuredbo deželne cestnega zakona in dr. Mandelj ustanovitev deželne zavarovalnice. Poslanec dr. Šušteršič je predlagal preuredbo deželnih uradov, ki se pomnože s potrebnim osebjem. Poslanca Jaklič in dr. Žitnik sta predlagala ustanovitev deželne zavoda za obrtno pospeševanje in ustanovitev deželne obrtne reda.

Dr. Triller je stavil predlog, da se urede učiteljske plače, ki so sedanjim razmeram neprimerne in o katerih se naj še v tem zasedanju stavijo primerni nasveti.

Dalje je dr. Triller stavil nujni predlog, da se vsa po 2. juniju 1900 novozgrajena poslopja oproste od deželnih doklad najmanj za pet let.

Poslanec Plantan je stavil nujni predlog, da se mestni občini ljubljanski dovoli najeti posojilo 2,450.000 kron za različne potrebščine, kakor za osuševanja barja, zgradbo dekliskega liceja, zgradbo dveh ljudskih šol, za zgradbo mestne tržnice in za nakup delnic družbe za plinovo razsvetljavo v Ljubljani.

Poslanec Gangel je vložil nujni predlog, s katerim se vlada pozivlja, da odzame šolski referat vitezu Kalteneggerju in ga poveri slovenskemu uradniku in da premesti novega deželne šol. nadzornika Belarja v kako nemško kronovino.

Poslanec Piber je predlagal, da izdela ustavni odsek načrt zakona v varstvo planin,

Ali predno je mogel izvršiti svojo nakano, je prišel tisti berač Jernejc, ki ima povsod svoj jezik, ako le slutiti, da bo kaj pijače, in je raztrobil fantom, kakor je zvedel Brinšek še tisti večer — vse do pičice, da so jih v Zadolu že lovili in pride gotovo sedaj vrsta nanje.

In še nikdar ni imel župan Brinšek tako nemirne noči. Klel je beriče, da so se morali zakasniti tako dolgo in prej pobirati v Zadolu, da se je raznesla vest po njegovi vasi, snoval načrte, kako na vsak način oddati Matjaža v vojake, obenem pa planil vsak hip k oknu, ako že niso morda tu beriči. Večkrat je začul, kakor bi kdo oprezno zapiral tam nekje vrata in vse se mu je zdelo silno sumljivo, da dolgo ni mogel zatisniti oči...

III.

Drugo jutro so prebudili župana Brinška težki koraki, ki so odmevali po veži.

Mati županja je pritekla v sobo, kjer je še spal Brinšek in tako prestrašen in preplašen je bil njen obraz, da se je prestrašil tudi Brinšek sam, meneč, da se je gotovo pripetila kaka nesreča.

„Kaj je?“ jo je povprašal kar v eni sapi in planil iz postelje.

poslanec Jarc pa predlog, s kateri se vlada pozivlja, da uvede vse potrebne korake za ustanovitev slovenskega vseučilišča v Ljubljani in da se deželni zbor izreka proti ustanovitvi laške univerze v Trstu.

Skoro za vse te predloge so glasovali in podpirali njih nujnost poslanci vseh strank, le pri zadnjem predlogu so Nemci zapustili zbornico.

O debati povodom poročila odsekovih referentov poročamo prihodnjič. Omenjamo pa, da so se vsi tozadevni odsekovi predlogi sprejeli.

Kako se perejo! V „N. Fr. Presse“ čitamo popravek dr. Iv. Šušteršiča kot načelnika deželnozbornskega kluba S. L. S., da slovenska večina ni sprejela deželne predsednika z velikim vpitjem v deželni zboru, ampak da se je strogo rezervirano zadržala. Kaj vidimo v tem? Da hoče dr. Šušteršič še vedno pred vlado na trebuhu ležati in veljati za enega, ki obsoja energični nastop naprednih poslancev proti baronu Schwarzu kot predstavitelju vladnega, Slovence žalečega sistema. To je škandal, da ne rabimo ostrejših besede, in nikomur ne pride več na misel, da bi za resne in odkritosrčne smatral dr. Šušteršičeve bombastične besede v dež. zboru, ko je rohnol proti Schwarzu. Ali smemo kedaj pričakovati kakega zboljšanja v vladni politiki napram Slovincem na Kranjskem? Nikoli, če bo vodja S. L. S. tako nastopal! Vladi prav odkritosrčno gratuliramo za takega zaveznika. Še veliko premalo nas tepe, naj pošlje kanone na nas, saj se bo vedno našel kak voditelj slovenske politike, ki bo indirektno vse odobral. Ni se nam treba prav nič čuditi, na kak način si vlada upa tako delati z nami. Vprašanje je rešeno! Naj bo politika tisočkrat vlačuga, take politike pa vendar naš razum ne more pojmiti! In če tudi je imela tista izjava v „Preši“ kak drug namen, v današnjih razmerah je bila popolnoma nepotrebna.

Manifestacijski shod za slovensko vseučilišče se je vršil v nedeljo 10. t. m. v Ljubljani. Velika dvorana hotela Union z vsemi galerijami je bila natlačeno polna, bilo je čez 3000 udeležencev. Po sebi je umevno, da je vlada zopet rekvirirala orožništvo z dežele, in da je bil ves ljubljanski mestni in vladni policijski aparat na nogah. Govorili so deželni odbornik prof. Jarc, ki je povdarjal, da je bila S. L. S. vedno vneta za slov. vseučilišče in da moramo dobiti Slovenci lastno vseučilišče, da se naša kultura povzdigne in ker naši dijaki ne uživajo na nemških vseučiliščih enakopravnosti z nemškimi dijaki. Uveljaviti je treba na vseh poljih načelo, da Slovenec velja toliko kakor Nемец. Visokošolec Natlačen je govoril o anarhiji, ki vlada zdaj na avstrijskih univerzah. Akademijna avtonomija obstoji v vladi buršev, ki terorizirajo profesorje, akademični senat in vlado.

„Oh, opravi se hitro, Matija! So že prišli! Z njimi moraš, da jim pokažeš fante!“

„I no,“ je zagodrnjal Brinšek in se hitro napravljal, — „to vendar ni nič tako groznega. Daj, steci in jim prinesi žganja. Naj pijejo, dokler se ne opravim, saj so gotovo lovili celo noč!“

Brinškovka je na to odhitela in iz veže se je čulo nekaj možkih glasov in ropotanje s stoli.

Ko je Brinšek vstopil v vežo, so vstali vsi štirje beriči, ki so imeli debele gorjače in ob pasu nekaka podolgasta bodala in čez prsa vsak po eno vrv, da so izgledali kakor konjederci.

Največji, bradat črnolasec, je stopil k Brinšku in mu dal roko.

„Ali ste vi „rihtar“?“ ga je povprašal z zelo globokim glasom, a ker so se tisti hip v ozadju odprla vrata, je odmaknil od njega pogled in se zazrl v Marjanico, ki je vsa prestrašena vstopila.

„Jaz sem, jaz,“ mu je pritrdil Brinšek in zadovoljno prikimal, kot da mu je ta čast v veliko veselje.

Marjanica je počasi pristopila prav k njim in ogledovala zdaj enega, zdaj drugega, dokler ji ni pokazal Brinšek s prstom na vrata, od koder je prišla.

Slovenec je brezpraven, preganjan kakor zver, le nemški burš je danes vse na vseučilišču kakor na ulici. Govornik je opisal razmere v Pragi ter zlasti osvetlil položaj slovanskega dijaštva na Dunaju povodom zatvoritve mensae academicae, ko so slovanski dijaki praznovali cesarjev jubilej z gladom. Tudi razmere na graškem vseučilišču je govornik prav dobro pojasnil, zlasti krivično postopanje rektorja Hildebranda ter napad slovenskih dijakov po nemških burših iz — Ljubljane: Potrpežljivost slovenskih dijakov se je pretirala že do skrajne meje in druge remedure ni nego da nam vlada da lastno vseučilišče. Visokošolec Černič je govoril o razvoju slovenskega vseučiliškega vprašanja ter se ozrl na preteklost, ko smo imeli že leta 1810 in 1811 kakor tudi 1848 in 1849 del slovenskega vseučilišča v Ljubljani in pozneje v Gradcu. Dežela Kranjska in mesto Ljubljana sta leta 1898 že votirala lepe zneske za slov. vseučilišče, toda dalje nismo prišli, ampak danes še skoro glede tega vprašanja nazadovali. Treba je vladi pokazati zobe kakor so Italijani pokazali, potem bo imela več volje dati nam lastno vseučilišče. Priznati nam morajo tudi izpite na zagrebški univerzi. Italijanom privoščimo lastno vseučilišče, ki se pa ne sme ustanoviti na slovenskem ozemlju — v Trstu! Zahteva po slov. univerzi je zahteva celokupnega naroda slovenskega in na uresničenje te zahteve moramo delati vsi. Dež. poslanec dr. Tavčar je povdarjal vnemo naprednih poslancev za udeležitev slovenskega vseučiliškega vprašanja, ki nam gre po božji in človeški pravici, kajti razmere na dunajskem in graškem vseučilišču so take, da mora vsak dijak posiroveti. Predlagane resolucije, v katerih se protestira proti terorističnemu početju nemških buršev, zahteva ustanovitev slovenskega vseučilišča v Ljubljani in priznanje izpitov na zagrebški univerzi, dalje protestira proti ustanovitvi ital. univerze v Trstu in proti izživajočemu, za Slovence sramotno žalečemu razglasu rektorja Exnerja. Na shod so poslala brzojavne pozdrave vsa napredna slovenska akademična društva.

Za slovensko univerzo. Češki „Dén“ poroča kakor posnemamo iz „Tagespost“: Državni poslanec in ljubljanski župan Hribar je bil te dni tukaj ter se pogajal z različnimi profesorji češke univerze o vprašanju, če bi češka univerza v Pragi pomagala, da se sistemizira profesorsko osebje za slovensko vseučilišče. Omogočilo naj bi se habilitiranje slovenskih docentov na češki univerzi v Pragi. S transakcijo v tej smeri se je že začelo.

Naša mesta! Globoko bi vzdihnili radi ter si malo oddahnili, ko bi slišali, da se v naših kranjskih mestih izven Ljubljane priredi kak javen shod, bodisi protestni, manifestacijski

„Kaj zijaš!“ je zarenčal in jo ostro pogledal. „Pojdi po svojem poslu, to te nič ne briga!“

Potem pa se je obrnil zopet proti beričem.

„Vem, po kaj ste prišli, ampak recite, kar hočete, ob zelo neugodnem času ste jo primahali. To je ravno tako, kot bi šli divje peteline po dnevi streljat. Kaj mislite, da kakega dobite!?“

„No, saj je še zgodaj,“ je pripomnila Brinškova, videč, da so zgubančili beriči obraze v sila nezadovoljne gube.

„Kaj ti veš!“ jo je zavrnil Brinšek. „Naj bo zgodaj, ampak vstali so že povsod! Že zdaj so vas gotovo videli, ko ste prišli v mojo hišo.“

„Po vasi nismo šli,“ je opomnil tisti, ki je govoril z Brinškom prvi. „Tu za vratom smo prišli čez travnike, a tam nas gotovo niso opazili, ker megla je gosta, da bi jo lahko rezal.“

Brinšek je premišljeval in nikakor mu ni bilo po volji, da bi šli kar od hiše do hiše, ker je vedel, da tako ne dobe niti enega.

„Veste kaj,“ — je dejal počasi — „najbolje bo še takole. Tamle notri v sobo sedite, jaz pa bom poklical fante vsakega posamič in kdor pride, ga zgrabite.“

„Saj bo menda tako res najbolje,“ je dejal eden izmed beričev. „Samo, ako že kaj ne slutijo.“

ali kaj takega. A nič! Spi, nevzdrumno spanje spi naše purgarstvo! Eno najmanjših mest, to je Kostanjevica, se je najbolj postavilo. (Poprej še Krško, o čemer smo pa že poročali). V nedeljo je bil v Kostanjevici prav lep shod. Tudi v Velikih Laščah in v Cerkljah (vasi!) so bili lepi shodi, samo naša ljuba mesta so bolj skromna in ponižna. Kje je Novomesto, Kranj, Kamnik, Škofjaloka, Radovljica itd.?

Vseučiliški rektor v službi Südmarke! Škandal, ki je mogoč samo na avstrijskih tleh, se je zgodil na dunajski univerzi. Rektor Exner je dal nabiti v avli razglas Südmarke, naj iščejo nemški juristi službe pri sodiščih v Celju in Mariboru, da se ta sodišča ne poslovenijo. Take nemške aspirante hoče Südmarka gmotno podpirati. Rektor je kot načelnik univerze tudi nekak vladni uradnik in bi moral biti objektivni povsod, sicer se mora dvomiti tudi v objektivnost c. kr. izpraševalnih komisij na vseučiliščih. S tem je pa pokazal, da je objektivni in pravičen samo Nemcem in da hoče naravnost žaliti Slovence. Slovenski dijaki so se sicer pritožili, a ni nič pomagalo, pritožili so se tudi pri vodju naučnega ministrstva in zdaj radovedno pričakujemo objektivnost osrednje vlade. Stvar poslancev je, da energično nastopijo proti takemu žaljenju Slovencev.

Kje so absolvirani slovenski juristi? V zadnjih dveh letih se je zelo občutno začutilo, da manjka slovenskih juristov. Letos ob sedanjem času je pa potreba že znatno narasla. V sodnijsko službo ni skoro nič absolventov vstopilo, odvetniki in notarji iščejo zaman koncipijentov, tudi za finančno konceptno službo na Kranjskem se ni nihče priglasil. Nastaja torej vprašanje, ali je letos res tako malo slovenskih juristov absolviralo? Ali so si pa morda izven domovine poiskali kruha? Ako nočemo, da se za sodišča ne oglasijo Nemci, moramo opozoriti slovenske absolvente, naj se priglasijo v sodno prakso. Tudi pri finančnem ravnateljstvu v Ljubljani sta zdaj dva adjuta prosta in če je v trenutku položaj za avanzma res slab, ne sme to nikogar ostrašiti. Položaj se lahko izpremeni nenadoma na boljše in v najslabšem slučaju konceptni uradniki, ako so samec tudi lahko izhajajo. Prva tri leta 1200 K, po tretjem letu 1600 K adjuta in po petem letu pride itak vsak v deseti činovni razred; s tako plačo se da skromno že živeti. Tudi pri sodišču dobi vsakdo po tretjem letu z izpitom 1600 K adjuta, po petem letu pa 2000 K. Za absolvirane slovenske juriste je torej veliko mest praznih, katera nam lahko tujei zasedejo, ako se domačini pravočasno ne pobrigajo.

Učiteljstvo in politika. Svoje mnenje o sklepu učiteljskega shoda 28. decembra pr. l. smo povedali. Glede tega sta se še oglasila

„Seveda slutijo, saj že celo vedo, da jih bomo pobirali. Tisti Jerneje, saj ga gotovo poznate, berač in ves nebodigatreba, se je sinoči priklatil v vas in natrobil fantom še gotovo več kot je resnica. Koliko pa jih je bilo v Zadolu?“

„Enajst — je dejal župan, a ko smo pretnili za njimi vse kote, smo dobili samo dva.“

„Pa se je govorilo, da nobenega!“ se je začudil Brinšek.

„Kdo to pravi?“ so oporekali beriči. „Dva, a za drugimi še pojdemo. Še Koblarjev Janez, županov sin je zbežal!“

„Kaj ga ne bo Koblar odkupil?“ je začudeno vprašal Brinšek in kar kri mu je silila v lice, ko je čul, da je Janez med beguni.

„I seveda ga bo,“ je razlagal črnelasi, bradati berič, „a ga je samo malo strašil, ker ne mara tistega dekleta kot bi oče rad, fant pa je mislil, da meni oče resno in jo je popihal. No, se že vrne!“

„No, ta je lepa,“ se je čudil Brinšek in majal z glavo. „Da ga Koblar ne bo odkupil? — No, seveda, radi dekleta se je šlo. Veste, pri nas se je ženil, ampak očetu to ni bilo po volji — pa je prišlo tako! — No, sedaj pa res kar vstopite!“

Brinšek jim je odprl vrata v sobo in beriči — kakor so jih vsi imenovali — so se po-

dr. K. T. v „Sloven. Narodu“ in pa dr. Tuma v „Rdečem praporju“. Z izvajanji prvega se ne moremo strinjati popolnoma in zlasti ne s koncem dotičnega članka. Dr. Tuma je pa očital učiteljstvu pomanjkanje politične izobrazbe in zahteva, da bi se vsak učitelj moral seznaniti z vsemi novodobnimi pojmi političnega in socialnega napredka in vede. To je jako lahko rečeno in je dr. Tuma na zaupnem shodu 29. decembra že vse povedal. Učiteljstvo pa nima ne denarja ne časa, da si preskrbi s takimi knjigami in še manj prilike, da na drug način doseže tako izobrazbo, ki jo dr. Tuma želi. Dr. Tuma preveč zahteva, kajti niti akademični izobraženci — no, ti so itak puhloglavci po besedah gospoda doktorja — ne čutijo preveč potrebe, razširjati in pečati se s študijami pojmov, dokler rabi naš narod še veliko drugega in sicer bolj potrebnega. Poučujmo ga najprej v pravem gospodarstvu in pravem socializmu, potem šele preidimo v podrobnosti naukov naturalizma, subjektivizma itd. Vse to bo še dolgo ostalo privatna stvar nekaterih.

† **Dr. Ivan Mrak**, finančni svetnik v Ljubljani, se je v hipni zmešanosti ustrelil. Bil je že dlje časa bolan in glavni vzrok je bilo pa preziranje, ker kot eden najvestnejših in najboljših uradnikov tako dolgo ni postal nadsvetnik, dočim so veliko mlajši, ki so k njemu vstopali kot praktikantje, — seveda Nemci — že postali nadsvetniki. Tako preziranje je moralo gotovo boleti vestnega uradnika, da je preveč razmišljal o tem in da se mu je potem zmešalo.

C. kr. finančno ravnateljstvo v Ljubljani je vendar dobilo na poslopju tudi slovenski napis in sicer na prvem mestu.

Kranjska hranilnica. Lansko leto se je vsega skupaj dvignilo iz te hranilnice nekaj kron manj kakor 29 milijonov kron. Vložnih knjižic je bilo začetkom leta 1908 36.716, koncem leta pa samo še 25.822 torej za 10.894 manj, ki so se vse uničile in se je torej iz 10.894 knjižic dvignilo vse do zadnjega vinarja. Kam mora to privedi hranilnico, si lahko mislimo, ako se bo to intenzivno dviganje nadaljevalo.

Obrtno sodišče na Kranjskem? Po prizadevanju in zahtevanju trgovske in obrtniške zbornice, obrtnih zadrug, občinskega sveta ljubljanskega in drugih faktorjev se je vendar doseglo, da se ustanovi obrtno sodišče na Kranjskem. Vendar ga ni in ni še nikjer. Pravijo, da vsa stvar tiči zdaj pri deželnem sodišču, ki stvar najbrž še vedno študira, drugega si ne moremo misliti, čeprav ni tukaj nič za študirati.

Koncerti „Slov. Filharmonije“ v Unionu. Dogovorjeno je bilo, da bodo na mizah v koncertni dvorani užigalice družbe sv. Cirila in Metoda in pa za obmejne Slovence po polovici.

stavili za vrata, da takoj vsakega zgrabijo, ki vstopi.

Brinšku pa se je zdelo previdneje, ako pošlje po fante Marjanico kot če gre sam, ker potem bi gotovo takoj kaj slutili.

„Marjanica!“ jo je poklical, ker je v kuhinji ni bilo in tudi žena ni vedela, kam je odšla.

„Marijana!“ jo je poklical še enkrat, ker tako jo je imenoval, kadar ga je kaj ujezila.

Za nekaj časa je Marjanica pritekla iz dvorišča in bila je videti vsa zmedena in preplašena.

„Kje pa se potikaš, kadar te človek rabi?“ jo je najprej oštel, nato pa ji namignil, naj stopi bliže.

„Pojdi!“ ji je začel razlagati počasi, „najprej k Drmalcu. Povej Matjažu, naj pride takoj k meni, ali si razumela? Takoj! Ker ga moram nekaj vprašati. Ako ga ni doma, naj postopi za njim oče in mu pove isto. Ti pa pojdi tačas k Boštjanovim in povej Mihelnu isto kakor Matjažu. Takoj naj pride k meni! Ako te kdo povpraša, zakaj, reci, da ne veš! Gorje ti, ako poveš, da so v hiši beriči! Ti pojdeš v ječo, ako poveš kaj takega! Sedaj pa pojdi in glej, da mi opraviš kot sem naročil!“

(Dalje prih.)

To se pa v zadnjem času ne godi več in videti je same klerikalne vžigalice, o katerih se še danes ne ve, kam gre dobiček od njih prodaje. Pomisliti je le treba, da bi bili koncerti slov. Filharmonije in seveda potem Union tudi prazni, ko bi jih ne obiskovalo napredno občinstvo. Torej ali, ali!

Kakor pred 40 leti! Prijatelj našega lista nam piše: „V gostilni sem dobil precej izobraženo kmetsko ženico iz Begunj pri Cerknici, ki je pripovedovala o nekdanjem taboru v Cerknici, ki se je vršil pred 40 leti. Bila je med onimi deklicami, ki so pripenjale šopke udeležencem, zlasti glavnemu govorniku dr. Bleiweisu. „Ravnatoko se mi zdi današnji narodno-politični boj z Nemci kakor takrat, ko se je vršil tabor v Cerknici,“ je pripovedovala. „Pesem, ki se je na tem taboru zložila, je ravno tako še danes umestna“. Prosil sem jo, naj mi to pesem pove. Rada je to storila in sicer jo je še zapela. Priobčujem Vam jo:

Tukej kranjsko žito rase,
Tukej kranjski vol se pase,
Tukej kranjski grozd zori,
Tukej smo gospodje mi!

Ti tuji potepuhi,
Ti nemški požeruhi,
Tukej kranjski kruh jedó,
Ki ga mi pridelamo.

Ti nemškutar trdoglavi,
Hitro se od tukaj spravi,
Dokler zlati čas imaš,
Hitro spravi se od nas!

Gotovo lepa reminiscenca, opomin pa tudi, da v 40 letih nismo nič napredovali.“

Rudarstvo in Slovenci. — Črtica v 2. št. „Našega Lista“ pod zaglavjem: „Slovenskim trgovcem in rudniškim interesentom“ me je napotila, da v kratkih potezah povem svoje mnenje o rudarskem napredku med Slovenci. Bele vrane so oni, ki se pri nas zanimajo za rudarstvo, ako odštejemo dvoje troje slovenskih rud. inženerev, španska vas je ta panoga domačega gospodarstva. Mnogo je v slovenskih, odnosno hrvatskih zemljah rudniškega bogastva, a velik del istega je v tujih, največ v židovskih rokah, ki bogati tudi v tem pogledu na naši zemlji, nam se pa roga. Slovenec je samo rudar-delavec! Ako pa se pripeti redek slučaj, da se Slovenec loti rudarstva, tedaj je gotovo, da bo po malih žrtvah že omagal in iskal prilike, kako bi to — in če bi bilo še tako lepo — kar je pridobil z malimi novčiči, zopet oddal tujcu, češ le tujec ima denar za rudarstvo. — To ni resnica! V Slovencih je dovolj denarja, da bi se z njim lahko krepko pospeševalo domače rudarstvo, — a podjetnosti ni, poguma ni in pravega obzorja! Uprav žalostno je videti slovenske žrtve rudarskega škrata! Ako ni bilo koj pod rušo milijonov, že se skesano umaknemo v varno zavetje vsakdanje domačnosti!

Mesto da so nam tujei bodrilen vzgled v tem oziru, ti tujei, ki se ne straše ne daljave ne žrtev, pa nas oplaši najmanjša nepravilnost. In potem je zabavljanja in svarjenja pred tem varljivim rudarstvom! Imam premogovnik na Hrvatskem, ležeč ob najugodnejših prometnih in geoloških razmerah. Iskal sem financiranja pri nekem slovenskem zavodu. V početku veliko navdušenje za stvar, vse je bilo pripravljeno, da se podjetje financira, — hkratu se vmeša neka „kunštna“ oseba in odsvetuje. „Zakaj odsvetujete?“ — „Zato, ker boste izgubili.“ — In vendar ni bilo za to najmanjšega povoda. — Vsled tolike apatije bodem primoran premogovnik izročiti tujim rokam, ali ga prepustiti, da propade. — Še indolentnejši nego Slovenci so za rudarstvo Hrvatje, ki so za tako večje gospodarsko delo sploh absolutno nesposobni. Zato na Hrvatskem vladajo Žid, Nemeč in Madjar — Hrvat pa beži pred njimi v Ameriko!

Letošnji IV. planinski ples beli glavo že sedaj vsem tistim, ki so bili doslej redni gostje te domače pa vendar razkošne planinske prireditve. Skrbi jih, bo li vsak dobil toliko pro-

stora, da bo lahko v miru pil svojo čašo vina. Vse te skrbi so odveč, ker se nam poroča, da je letos tudi za mnogobrojnejši obisk oskrbljeno. IV. planinski ples se bo vršil namreč v vseh gornjih in spodnjih prostorih. „Narodnega doma.“ Glavno plesišče bo v gornji veliki dvorani. Sokolova telovadnica bo spremenjena v velikansko zeleno planino, kjer se bo po potrebi lahko kakšno poskočno zaplesalo, v planinskih kočah pa bodo prodajale dražestne slovenske planinke pod nadzorstvom odličnih naših slovenskih gospa, kar si le poželi oko in uho, grlo in želodec. Vsega bo toliko, da bo zadoščeno vsaki zahtevi. — Kdor torej radi bojazni pred gnječo ni nameraval priti na letošnji IV. planinski ples, naj se kar hitro spreobrne in naj kar naprej računa, da se bo dne 1. svečana zvečer izvrstno zabaval v „Narodnem domu.“

Družba sv. Cirila in Metoda dobi nov vir svojim dohodkom. Sklenila je namreč s tovarnami za milo znanih rodoljubov g. Focka v Kranju in g. A. Gabrška v Gorici. Nadejamo se, da bo to milo, ki je bilo vsled kakovosti

Anton Müller, vinotržec, Domžale

(Kranjsko)

Priporoča izborna zalogo vsakovrstnih novih in starih vin v sodih in steklenicah

Slavna šolska vodstva in gg. trgovci!

**Naročajte in priporočajte
šolske zvezke
slovenskega izdelka!**

Založnik **A. Slatnar v Kamniku**. Glavne zaloge v Ljubljani pri V. Kenda, Vaso Petričič, Iv. Bonač i. dr. ter pri trgovcih po deželi.

Podružnica v Spljetu

Delniška glavnica:
2,000.000 K

Rentni davek plačuje banka sama.

Ljubljanska kreditna banka

v Ljubljani

obrestuje vloge na knjižice in na tekoči račun od dne vloge do dne vzdiga

po 4 1/2 %

Sprejema zglasila za subskripcijo deležev „Hotelske družbe z o. z. Triglav“ po K 500.—, 1.000.—, 5.000.— in 10.000.—.

Podružnica v Celovcu

Res. fond:
200.000 K

Rentni davek plačuje banka sama.

Prva češka splošna delniška družba za zavarovanje v Pragi na življenje.

Najugodnejše in najceneje zavarovanje:

- a) Za slučaj smrti.
- b) Za slučaj smrti in doživenja.
- c) Zavarovanje dote in oprave nevest.
- d) Moderno zavarovanje s sočasnim obrestovanjem vseh vlog.

- e) Moderno zavarovanje s sočasnim zavarovanjem za slučaj nesposobnosti.
- f) Najrazličnejše kombinacije zagotovljenja pokojnine.

Edina slovanska delniška življenska zavarovalnica.

Glavno zastopništvo za slov. dežele v Trstu, ulica Torre bianca št. 21. I., kjer se dobi vse cenike in potrebna pojasnila.

uže dosedaj priljubljeno, dobilo odjemalcev vse povsod med Slovenci, posebno med temi, kateri znajo ceniti plemenito delovanje družbe sv. Cirila in Metoda, saj jo z uporabo tega mila gmotno podpirajo in tako pospešujejo obrambno in prosvetno delo slovensko.

Za družbo sv. Cirila in Metoda postaja zanimanje v Škofji Loki večje. V kavarni gosp. I. Karlina so si naročili „kvartopirei“ svoj nabiralnik. Vsakdo mora plačati iz čistega dobička pri „preferansi“ 10%, pri „taroku“ od vsakega „pagata“ 20 v. Tako se je nabralo v enem mesecu 20 K. Ta način nabiranja prispevkov naši družbi priporočamo vsem „kvartopireem“ in drugim igralcem.

Družba sv. Cirila in Metoda. V 193. vodstveni seji dne 11. listopada 1908 je naznanil prvomestnik, da je vlada končno sprejela na svoj račun pet učiteljev na slovenski tržaški šoli. Proračun tržaške deške petrazrednice se je odobril. Odložila se je pogodba z neko tvrdko zaradi prodaje družbinega blaga. Šola v Št. Rupertu poleg Velikovca dobi vodovod in naoknice. Dovolila se je nagrada nekemu katehetu na družabni šoli in neki učiteljici ženskih ročnih del. Šolskim sestram na dekliški šoli v Trstu se je priznala podpora in nagrada štirim slov. državnim učiteljem, ki so požrtvovalno poučevali na družbini šoli od začetka šolskega leta do 4. dne listopada. Neka obmejna šola je dobila podporo. Za družbina potnika sta bila imenovana: Ante Beg s sedežem v Ljubljani in Ivan Prekoršek s sedežem v Celju. — V Ormožu se ustanovi družbin šolski vrtec.

Izkaz posredovalnice slov. trg. društva „Merkur“ v Ljubljani. Sprejme se: 2 knjigovodja in korespondenta, 14 pomočnikov mešane stroke, 4 pomočniki špecerijske stroke, 2 pomočnika manufakturne stroke, 1 pomočnik železninarske stroke, 1 pomočnik modne in galanter. stroke, 2 kontoristinj, 2 blagajničarki, 4 prodajalke, 6 učencev. — Službe išče: 3 knjigovodje in korespondenti, 2 poslovodji, 2 potnika, 4 kontoristi, 23 pomočnikov mešane stroke, 7 pomočnikov špecerijske stroke, 4 pomočniki manufakturne stroke, 3 pomočniki železninarske stroke, 3 pomočniki modne in galanter. stroke, 15 kontoristinj, 9 blagajničark, 8 prodajalk. Posredovalnica posluje za delodajalce popolnoma brezplačno, za delojemalce pa proti mali odškodnini.

Književnost.

Domače ognjišče. List za starše in vzgojevalce slovenske mladine. Štev. 12. Vsebina: A. Smerdelj: Posirovelost mladine, Janko Grad: Stariši, vzbujajte v otroških srcih domoljubje, Julij Slapsak: O, tudi otroci uče. Drobtine. — Brezplačna priloga: Naša bodočnost, List za šoli odraslo mladino. Ureja Andrej Rape: List je beletrističen in oboje toplo priporočamo.

Omladina. Št. 10. L. V. Vekoslav Zalokar: O spolni etiki. G. Ž.: Donezki k teoriji klerikalizma. C. V.: Ljubljansko ljudsko šolstvo. Krivice: Čudna logika. M.: Početki dijaškega abstenenčnega gibanja. Listek.

Zlate svetinje: Berlin, Pariz, Rim itd.

Najbolj. kosm. zobo-čistilno sredstvo!

SEYDLIN

Izdelovatelj
O. Seydl
Ljubljana, Spital.-Stritar. ul. 7

Dobri se povsod

Mestna hranilnica ljubljanska

Stanje hran. vlog: nad 33 milijonov K

Rezervni zaklad: nad 900.000 kron

v lastni hiši
v Prešernovih
ulicah št. 3

poprej na
Mestnem trgu
zraven
rotovža.

Sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne in od 3. do 4. ure popoldne

jih obrestuje **4%** ter pripisuje nevzdignjene obresti vsacega pol leta h kapitalu. Rentni davek od vložnih obresti plačuje hranilnica iz svojega, ne da bi ga zaračunila vlagateljem.

Za varnost vlog jamči poleg lastnega rezervnega zaklada mestna občina ljubljanska z vsem svojim premoženjem in vso svojo davčno močjo. Da je varnost vlog popolna, svedoči zlasti to, da vlagajo v to hranilnico tudi sodišča denar maloletnih otrok in varovancev.

Denarne vloge se sprejemajo tudi po pošti in potom c. kr. poštnih hranilnic.

Posoja se na zemljišča po 4³/₄% na leto. Z obrestmi vred pa plača vsak dolžnik toliko na kapital, da znašajo obresti in to odplačilo ravno 5% izposojenega kapitala. Na ta način se ves dolg poplača v 62 in pol leta. Ako pa želi dolžnik poplačati dolg z obrestmi vred na primer v 33 letih, tedaj mora plačevati na leto 6% izposojenega kapitala. Dolžniku je na prosto voljo dano, svoj dolg tudi poprej poplačati.

Posoja se tudi na menice in vrednostne papirje.

Posojilnica v Radovljici

registrovana zadruga z omejenim poroštvom

Rezerv. zaklada
iznaša:

kron 82.000

s podružnico na Jesenicah

sprejema hranilne vloge od vsakega in jih obrestuje

Denarni promet
v letu 1907:

kron 5.500.000

po **4¹/₂%**

brez odbitka rentnega davka. Hranilne knjižice se sprejemajo kot gotovi denar, ne da bi se pretrgalo obrestovanje.

Posojila se dajejo na vknjižbe brez amortizacije po 5¹/₄% ali z 1% amortizacijo, na menice pa po 6%.

Eskomptirajo se tudi trgovske menice.

Posojilnica sprejme tudi vsak drug načrt amortizacijskega dolga.

Uradije se v centrali in v podružnici **vsak dan od 8. do 12. ure dop. in od 2. do 6. ure popoldne izvzemši nedelje popoldne.**

Poštno-hraniln. račun centrale št. 45.867. Podružnice na Jesenicah št. 75.299.

Ustanovljena l. 1854

Prva domača slovenska pivovarna

Telefon št. 210

G. AUERjevih **dedičev, Ljubljana**

Wolfove
ul. št. 12

priporoča slavnemu občinstvu in spoštovanim gostilničarjem **svoje izborni**

marčno pivo v sodih in steklenicah.

Trgovina s špeci-
rijskim blagom

Trgovina z moko in
deželnimi pridelki

A. Šarabon, Ljubljana

priporoča svojo novourejeno **glavno zalogo rudninske vode.**

Velika pražarna za
kavo, mlin za dišave
z električnim obratom.

Točna in solidna postrežba!

Na drobno in debelo!

Zaloga brinja in sliv
za žganjekuho

FR. ŠEVČIK

puškar

v Ljubljani, Židovske ulice št. 7.

Priporoča svojo veliko zalogo najboljših pušk
in samokresov najnovejšega sistema, kakor
tudi municijo in vse druge lovske pri-
prave po najnižjih cenah.

Popravila se točno izvršujejo.

Cenik na zahtevo zastoj.

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

Ustanovljena
leta 1882

v Ljubljani

Ustanovljena
leta 1882

Podrejena skoncaciji „Zveze slov. zadrug“ v Ljubljani

na Dunajski cesti št. 18, na vogalu Dalmatinovih ulic

obrestuje hranilne vloge po

Poštno-hraniln. urada
št. 828.406.

4 1/2 %

Telefon št. 185.

brez odbitka rentnega davka, katerega posojilnica sama za vložnike plačuje.

Uradne ure od 8. do 12. in od 3. do 4. ure popoldne.

Hranilne vloge sprejemajo se tudi po pošti in potom hranilničnega urada.

Stanje hranilnih vlog

K 12,434-933-24

Upravno premoženje kmetske

posojilnice 31. dec. 1907

K 12,888.795-43

Denarni promet

K 59,197.246-20

Varnost hranilnih vlog je tudi zajamčena po združnikih.

Posojuje na zemljišča po 5 1/4% z 1 1/2% na amortizacijo ali pa po 5 1/4% brez amortizacije; na
menice po 6%. Posojilnica pa sprejema tudi vsak drugi načrt glede amortizovanja dolga.

Katero?

Oglejte si — največjo zalogo **poljedelskih strojev**, slamoreznic, čistilnic, mlatilnic, gepelnov in preš za grozdje in sadje, štedilnikov, peči, železnih nagrobnih križev itd. pri

FR. STUPICA v LJUBLJANI
na Marije Terezije cesti št. 1
in na Valvazorjevem trgu 6, nasproti Križanske cerkve.

Ravnokar zamorete kupiti vsak čas po najnižjih cenah traverze, železniške šine, cement in vse druge stavbne potrebščine, razno orodje, sesalke za vodo, vino in gnojnico, vseh vrst tehtnice in uteži in vse druge v železninsko stroko spadajoče predmete.

Slovinci,

 kupujte užigalice v korist družbi
sv. Cirila in Metoda.

Gričar & Mejač

Ljubljana, Prešernove ulice
Največja izbira izgotovljene obleke
za gospode, dame in otroke.

Veronika Kenda

Ljubljana, Dunajska cesta 20

Zaloga papirja,
pisalnih in risalnih potrebščin

Glavna zaloga

Ā. Slatnarjevih zvezkov

Anton Turk

knjigovez in založnik v Ljubljani na Dunajski cesti
priporoča:

Ravnokar na novo izšli knjigi:

Pariški zlatar.

Povest iz dobe kralja Ljudvika XIV.
92 strani. Zbarvano podobo. Cena 60 v.
Po pošti 70 vin. Dobiva se tudi v vseh
slovenskih knjigarnah.

Iz dobe punta in bojev.

Dogodki iz dobe okupacije Hercegovine.
Cena 60 vinarjev.

Julija Štor

v Prešernovih ulicah št. 5.
poleg Mestne huanilnice

Največja zaloga

moških, ženskih in otroških čevljev
iz najboljših tovarov, domačih in tujih.
Turistom priporoča pristne gojserske gorske čevlje
Zmerne cene.
Solidna postrežba.

Tiskovine

za industrijo, trgovino
in obrt
od navadnega trgov-
skega zavitka do ob-
širnega cenika.
Tisk umetniških raz-
glednic.
Postrežba točna.

TISKARNA KNJIG IN UMETNIN A. SLATNAR V KAMNIKU

IZVRŠUJE NAJRAZNOVRSTNEJŠE ENO- IN VEC-
BARVNE TISKOVINE IN SPREJEMA V TISK TUDI
NAJOBSEZNEJŠA DELA. × × IZVRŠITEV VEDNO
× PRIZNANO LIČNA IN PO ZMERNIH CENAH. ×

Založništvo

„Našega Lista“ s pri-
logo „Slov. Gospodinja“
Trgovina s papirjem
in pisalnimi potreb-
ščinami.
Knjigoveznica.
Zaloga in izdelovanje
šolskih zvezkov.